

1.

Er zijn veel dingen waar ze rekening mee moet houden. Welke dat zijn valt nooit te voorspellen, maar het tegenwicht dat ze moet bieden aan wat zich voordoet is altijd hetzelfde: door kalm, rustig, liefdevol en voorspelbaar te zijn, dat laatste vooral. Hoewel de temperatuur in het appartement net iets lager is dan ze zou willen, voelt het vooruitzicht van Juno's komst als warmte. Ze pakt radijs, wortel, komkommer – rood, oranje, groen; kleurrijk eten is gezond. Malse labkip voor de eiwitten en rode vitarijst. Snijplank, mes, kruiden, olie, pan en schaal – bestek, borden, waterglazen.

De gedachten die haar beheersten tot de klok haar aanspoorde tot actie joelen nog even door op de achtergrond, maar ze worden steeds minder goed verstaanbaar en trekken zich verongelijkt terug als haar brein zich voegt naar haar handelingen: wassen, kruiden, snijden, bakken. Tot ze beseft dat het gebeurt en het spreekkoor weer begint, spottend, drenzend. Haar bewegingen stokken. Ze kantelt het lemmet van het mes, vangt de flikkering ervan onder de lamp boven het aanrecht. Het zou geslepen moeten worden.

De zoemer beneden gaat. Ze zet het kooktoestel laag, drukt op de knop in de gang en opent alvast de deur naar de overloop. Puffend als een honderdjarige hijst Juno zich hand over hand aan de ronde houten leuning de laatste trap op naar het appartement.

‘Ben je moe, lieverd?’ vraagt ze. Ze tilt het rugzakje van haar schouders, Juno maakt slangachtige bewegingen om zich er nog sneller van los te maken.

‘Ja. Weet je, mamma, pappa is zó vermoeiend. Mag ik in mijn bubbel?’

‘Eerst eten, het is bijna klaar.’

‘Ik heb toch al gegeten.’ Juno kijkt haar meewarig aan van onder haar te lange pony, ze moet naar de kapper.

Even geen knuffels, waarschuwt haar houding, geen ‘mamma-je-bent-de-liefste-van-de-hele-wereld’; haar dochter is zojuist uit een andere wereld gevallen en ze moet eerst landen, het terrein verkennen en kijken of dezelfde regels er nog gelden als toen ze vertrok. Anders dan zichzelf is Juno overal op voorbereid en ze zou niet knippen met haar ogen als haar moeder een trol geworden was.

Ze slikt de woorden in die ze zou willen zeggen. ‘Wat heb je gegeten? Lust je nog iets?’

‘Nuggets en patat. Mag ik in mijn bubbel?’

‘Heb je bij pappa al gebubbeld? Wat hebben jullie gedaan?’

‘Het is zon-dag.’ Er trilt iets in haar hoger wordende stem. ‘Op zondag mag ik langer bubbelen.’

‘Ja, je mag in je bubbel. Maar vertel eerst eens, hoe was het bij pappa?’

‘Leuk.’ Juno is al bij haar slaapkamer en knalt de deur achter zich dicht. ‘Sorry,’ klinkt het gedempt voor ze er iets van kan zeggen.

Twijfelend hangt ze boven de open pan, de stoom verhit haar gezicht. Vochtige slierten haar kleven tegen haar voorhoofd. Haar eetlust is verdwenen. Morgen opwarmen, besluit ze, al weet ze dat Juno het zal proeven. Ze doet haar best om het niet belangrijk te vinden, neemt het bordje rauwkost en klopt op Juno’s deur alsof haar dochter vijftien is in plaats van vijf.

‘Mag ik er ook in?’

‘Natuurlijk.’ Juno glimlacht minzaam. Ze vergroot het transparante koepelscherm waar ze in zit met een zwaai van haar arm, zodat haar moeder erin past. ‘Maar dit is een heel moeilijk spel, ik weet niet of je het begrijpt. Zal ik een filmpje aanzetten?’

‘Doe maar.’

‘Ik maak dit eerst even af, hoor.’

Bewonderend humt ze terwijl Juno als een geroutineerd sportverslaggever uitlegt wat ze aan het doen is. Wanneer ze zichzelf heeft uitgeroepen tot winnaar van het spel en de animatiefilm van start gaat, leunt ze tegen haar moeder aan en begint de worteltjes systematisch weg te knagen.

Het is krap en warm samen op de zitzak, waar de ritselende vulkorrels zich verraderlijk onder haar verplaatsen; ze moet zich telkens schrap zetten tegen het gewicht van haar dochter en gaan verzitten om niet weg te glijden. Haar gedachten dwalen weer af, ze heeft deze film al eens gezien, iets over avontuurlijke muizen met irritant schelle stemmetjes. Dat Juno zo nu en dan een commando roept om de verhaallijn te wijzingen, doet niets af aan de voorspelbaarheid van de teksten en beelden. Blijkbaar is dit wat kinderen leuk vinden.

Ze kust de vochtige, springerige krulletjes bij Juno's oor, snuift door een zweem van bakvet haar dochters eigen, typische geur op, iets luchtigs en warm: zonneshijn en paardenbloempluis op een vroege zomerochtend. Juno giechelt en draait haar hoofd weg, haar paardenstaartje zwiept in haar gezicht.

Haar dochter graait naar het bordje en begint rondom kleine stukjes van elk komkommerschijfje af te bijten. Als ze allemaal van geschulpte randjes zijn voorzien, eet ze de waterige middengedeeltes.

‘Neem jij de radijs maar.’

‘Goed schat, dank je wel.’ Haar stem klinkt een beetje schor, alsof ze al heel lang niets gezegd heeft.

Juno kijkt op. ‘Het loopt goed af, hoor, mamma. Daar zorg ik voor.’

Voor het slapengaan vertelt zij een verhaal over een kaboutertje dat toevallig ook Juno heet en dat een muisje ontmoet dat lijkt op de heldin uit de film. Het muisje en het kaboutertje helpen een kikkertje dat de weg naar de sloot was kwijtgeraakt en ze worden alle drie dikke vrienden. Erna gaat Juno zonder veel tegensputteren slapen.

In het midden van de vierkante woonkamer staat de lompe hoekbank naar de bubbelhub toegekeerd. Sinds Juno op de leeftijd is dat ze een eigen bubbel mag hebben, opent zij hem nog maar zelden. Ze loopt eromheen en kijkt uit over de donkere stad. Het onderkomen dat ze bijna zes jaar geleden iets te haastig heeft aanvaard, betekent voor haar dochter thuis, maar het is een tussenstation op de weg naar haar echte leven, hun gezamenlijke leven.

Nadat ze had besloten Jason uit haar leven te snijden als een passant die

door het beeld liep van een verder perfecte vakantiefoto wist ze precies wat ze zou gaan doen. Dat veranderde toen hij vorig jaar al dat geld kreeg. Sindsdien laten de gedachten aan een heel ander scenario om haar plannen te verwezenlijken haar niet met rust.

‘Hij bracht haar toch op tijd terug? Oké, hij heeft haar eten gegeven, dat was niet handig. Misschien moeten jullie duidelijker afspraken maken,’ zegt Raf. Het klinkt afwezig. Zijn ogen volgen de serveerster door de ruimte, een jonge moedergodin met dreadlocks tot aan haar dansende billen.

‘Vind je dat ik overdrijf?’ Ze zit in een draadstalen stoel tegenover hem.

Hij trekt zijn schouders hoog op, klemt zijn ellebogen in zijn zij en laat zijn handen naar buiten steken, rollend met zijn ogen.

Als ze niet lacht, laat hij zijn handen zakken en zegt: ‘Dat weet ik niet. Maar je zou eens kunnen onderzoeken hoe behulpzaam het is om van alles wat Jason doet een punt te maken.’

Toen ze elkaar pas kenden, wilde Raf alles weten over Jason. Gretig lichtte hij uit haar klaagzangen de bewijzen dat de relatie over en uit was, alsof elke beweging weg van haar ex-man er een naar hem toe betekende. Ze leunt achterover om haar borstkas te openen voor meer lucht. Het metaal van de stoelleuning drukt tegen haar ruggengraat. Rafs loyaliteit vormde een onderdeel van zijn aantrekkingskracht, meer nog dan zijn uiterlijk, al was het een niet los te zien van het ander. Zijn zielvolle ogen waren voor haar een weerspiegeling van zijn trouw, zijn koninklijke houding een uiting van waardigheid.

‘Deze man zou zó als Saraceen mee kunnen spelen in een film over de Kruistochten,’ zei Roelie dwepend nadat zij haar een foto van hem had laten zien. ‘Hij zou een perfecte Saladin zijn, te paard met een valk op zijn pols en een kromzwaard aan zijn gordel.’

‘En wie was ik dan?’ had ze gevraagd.

Roelie deed alsof ze diep nadacht en stak toen een vinger op met een grijns die haar vergeelde paardentanden schaamteloos ontblootte. ‘Koningin Johanna de Waanzinnige?’

Ze lachte mee, al vond ze het niet grappig. Roelie is hun gezinsbegeleider en het is beter als zij in een goede stemming is. ‘Dat is niet eens hetzelfde tijdperk.’

‘Dat weet jij natuurlijk weer. Maakt het iets uit?’

En nu spreekt Raf haar toe alsof ze een van zijn cliënten is; hij, de man die haar aanbidt, die haar onvermoeibaar, maandenlang het hof maakte voordat ze zich liet overhalen tot een eerste afspraakje, want hij was te jong, te mooi, een collega ook nog.

Ze wacht omdat het snerpande gesis van het espressoapparaat naast hun tafeltje een reactie op gesprekston onmogelijk maakt. In gedachten formuleert ze alvast de zinnen die hem zullen doen inzien hoezeer hij tekortschiet, maar als het geluid wegsterft blijft ze zwijgen. In Raf schuilt geen krijger, zijn wapens zijn mildheid en charme. Met geweldloze communicatie brengt hij onredelijke mensen tot rede, dat is ook zijn werk. Als Raf zegt dat het tijd is om zich niet langer druk te maken over wat de vader van haar kind doet, betekent dat iets. Dat zij het niet horen wil ook.

Ze houdt zich vast aan het tafelblad bij het opstaan, dat meegeeft en bijna omkiept. Snel herstelt ze zich en ze loopt het café uit. Buiten staat ze stil, de spieren in haar rug zijn strak gespannen. Het ochtendlicht doet ondanks de grijze hemel pijn aan haar ogen. Ze knoopt haar jasje dicht en wacht; op voetstappen achter zich, een arm rond haar schouders, zijn stem zacht en diep in haar hals, gedragen door zijn warme adem.

Hij zal zeggen dat ze hem moet vergeven, dat ze gelijk heeft. Ze wil zó graag iets horen dat haar oren ervan beginnen te suizen. Dan schudt ze even met haar hoofd en loopt door. De straten zijn leeg, iedereen zit op kantoren en werkplaatsen en scholen.

Er was een tijd dat haar gedachten fris en oorspronkelijk leken. De gedachten die haar de laatste tijd beheersen doen dat niet. Ze jammeren als oververmoeide kleuters om aandacht. Hoe strenger ze hen toespreekt, hoe luider ze jengelen. Het zijn donkere, duistere, onuitsprekelijke gedachten. Ze raapt ze bij elkaar en boetseert de gedachtekluwen tot een hysterisch,

knalrood duiveltje dat driftig op en neer springt. Het is een wezentje uit een tekenfilm, met boze wenkbrauwen en puntige hoektanden. Daarna bedenkt ze een doosje erbij, een stevig zwart kistje met zilverkleurig beslag. Ze plaatst hem erin en telkens als hij eruit wil springen, duwt ze het deksel hard op de rode kop met de kromme hoortjes.

Roelie moest eens weten waarvoor ze haar visualisatietechnieken gebruikt. Die hielpen toen goed om haar grootste angst te bezweren. Geen duiveltje maakte ze daarvan, daar was het niet grappig genoeg voor. Dit is dat wel, ze zijn een beetje onzinnig, die fantasieën van haar. Van de angst waaraan ze toen bij Roelie werkte, maakte ze een groen, slijmerig monster. Met een brandend zuur maakte ze het druppel voor druppel kleiner en kleiner – tot het op een dag weg was. Die techniek werkte toen, nu merkt ze er helemaal niets van, het duiveltje blijft om aandacht vragen.

Probeer dan iets anders.

Ze probeert de gedachtevloed te zien als een waterstroom die ze omleidt en in een put laat verdwijnen, maar de metaforen die haar anders amuseren en afleiden maken haar nu alleen maar moe. Al die tijd zet ze werktuiglijk de ene voet voor de andere.

Niemand die haar ziet lopen, kan weten wat er in haar omgaat. Dat is een troost.

2.

Onderweg naar SALOMON gaat haar telefoon. Ze wroet driftig in haar tas, maar het is niet Raf. Met een zucht accepteert ze nog net op tijd het gesprek.

‘Hoi, Sybil.’

‘Met... Ja, hai, ik ben het,’ zegt Sybil overbodig. ‘Wat ben je aan het doen?’

‘Op weg naar mijn werk. Meestal op maandag.’

Terwijl ze het zegt, voelt ze een steek in haar onderbuik. Dit is niet hoe haar leven eruit hoort te zien. Soms is ze zelfs jaloers op Sybil die ondanks haar chaotische aard en alles wat ze aanpakt altijd zeeën van vrije tijd lijkt te hebben.

‘Zullen we samen lunchen? Gewone tijd?’

Waarom ook niet. ‘Ik kan wel iets eerder weg. Half twaalf.’

Na de vergadering met de teammanagers gezinsbegeleiding, waar Raf het klaarspeelt haar anderhalf uur lang niet aan te kijken, werkt ze aan haar bureau snel een paar dossiers bij en ze meldt bij de balie dat ze een afspraak buiten de deur heeft. Alle juridisch medewerkers van SALOMON hebben minstens dertig zaken onder zich, dus er is niemand die dat vreemd zal vinden.

‘Ik weet niet of ik vanmiddag nog terugkom, voor dringende gevallen ben ik telefonisch bereikbaar,’ zegt ze tegen Sadet, de receptioniste.

Die knipoogt begrijpend en ze weet dat ze ervan uit kan gaan dat zij iedereen die iets van haar wil, zal aanraden een schriftelijk bericht te sturen.

Buiten is een dunne maar scherpe voorjaarszon tevoorschijn gekomen en ze doet haar zonnebril op. Er is een wonder gebeurd: Sybil zit al te wachten op het terras. Ze is gekleed in een strakke minijurk met margrietten op een grasgroene ondergrond.

‘Laten we in de patio gaan zitten, daar is minder wind,’ zegt ze. En daar zien passerende collega’s haar niet.

Als haar ogen over het menu glijden, wordt haar maag wakker.

‘Zullen we samen een Happy Healthy Bowl nemen?’ vraagt Sybil. ‘Die zijn enorm hier.’

Sybil wil altijd voor één persoon bestellen, een extra rietje, vork of lepeltje erbij, alsof ze nog steeds armlastige studenten zijn.

‘Nee,’ zegt ze zonder te kijken. De combinatie happy en healthy betekent veel ongekoekte groenten, dat weet ze zo ook wel. ‘Ik neem het full all-day breakfast.’ Daar zit kweekbacon bij, dat wil Sybil toch niet.

Sybil duikt weer in het menu. ‘O, dat is met hashbrowns, lekker, en vers fruit. En dat is echt héél veel. Zullen we dat dan delen?’

‘Ik heb zin in iets wat vult, Sybil, laat me. Of zit je krap?’

Meestal vindt ze het te veel moeite om tegen Sybil in te gaan en haar vriendin kijkt met grote ogen op.

‘Nee-hee, maar ik heb niet zoveel eetlust de laatste tijd.’

Ze trapt er niet in. Sybil zegt altijd dat ze geen honger heeft en eet dan meer dan de helft van wat er op tafel komt. Als een jonge vrouw hun bestelling komt opnemen, vraagt ze voor hen samen om zowel het uitgebreide ontbijt als de bowl.

‘En een verse jus en een cappuccino voor mij erbij, graag.’

Sybil zit achterover in haar stoel gedrukt en kijkt als een in het schijnsel van een felle lamp gevangen konijntje.

‘Wilt u iets drinken?’ vraagt de serveerster haar als de stilte te lang duurt.

‘Een glaasje water, graag. Kraanwater.’ Ze glimlacht verlegen haar kant op. ‘Ik mag vast wel een beetje sap van jou.’

De eerste keer dat ze Sybil zag, kwam ze de collegezaal in struikelen, zwikkend op crèmekleurige laarzen met plateauzolen, haar fuchsiakleurige jas scheef dichtgeknoopt. Niet alleen was ze niet in staat om op tijd te komen en zag ze eruit alsof ze zonder te kijken haar kleren uit een kist theaterkostuums had getrokken, ze had ook de gewoonte om tijdens de